

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

DIVADELNÍ FAKULTA

Dramatická umění
Herectví činoherního divadla

DIPLOMOVÁ PRÁCE

HERCOVA DŮVĚRA V SEBE A V OSTATNÍ

Diplomantka: Anna Randárová
Oponent: osb. as. MgA. Juraj Deák

Obsah diplomová práce *Hercova důvěra v sebe a v ostatní* odpovídá jejímu názvu. Je zjevné, že zadání „vyhmátlo“ problematiku herecké tvorby, která se během studia stala pro diplomantku zásadním zdrojem pochybností a předmětem snahy o jejich překonání. Je taky zřetelné, že při takové reflexi studia a dosavadní vlastní herecké zkušenosti se Anna Randárová bude zabývat – za opory odborné literatury – svými vlastními emocemi, prožitky a počitky a že její diplomová práce proto bude mít ráz osobní výpovědi spíše než teoretického uchopení problému.

To vše diplomová práce potvrzuje. Autorka se v ní zabývá problémy, jako jsou sebevědomí, sebekontrola či tvůrčí blok a jeho odstraňování. Opírá se přitom o hereckou pedagogiku a východiska, která nabízejí M. Čechov, K. S. Stanislavskij, M. Donnellan, J. Frejka, z jejich textů také cituje. Nepouští se, a to je dobře, do amatérských výkladů psychologie, konec konců dramatické umění a herectví jsou vždy aplikovanou psychologíí, která po svém ví a dokáže vyjádřit o lidské psyché často názorněji a přesněji víc, než akademické spisy.

Součástí diplomové práce A. Randárové je také zamyšlení nad tím, jak může kritika a zpětná vazba ovlivňovat psychické rozpoložení a motivaci k práci.

„Důvěra“ píše autorka „hraje v životě herce zásadní roli. Pokud nevěří sobě, textu, či tvůrčímu týmu (v čele s režisérem a dramaturgem), nemůže vykonávat svou práci plnohodnotně.“ Z této premisy, která platí obecněji, než jen ve vztahu k herectví a divadlu, právně odvozuje další úvahy.

„Na začátku nové životní etapy, při nástupu na DAMU, má člověk příliš velké oči.“ A dále pokračuje: „Chtěl by zvládat vše, být ve všem nejlepší. Měla jsem pocit, že musím všem (a hlavně sobě) dokazovat, že jsem na škole právem. Na mě osobně to zapůsobilo tak, že jsem se zablokovala a přišla o vnitřní jistotu, kterou jsem dříve měla a začala se až přehnaně negativně sebehodnotit. V určitých chvílích pro mě bylo frustrující vnímat, že na některé pedagogy může můj způsob práce působit jako polovičatý. Jako bych byla myšlenkami jinde, nejela naplno. Ještě víc mě ale trápí to, že toto nedorozumění patrně trvalo po celou dobu mého působení na DAMU. Přestala jsem si věřit a snažila se přežít. Možná jsem si měla s pedagogy na rovinu promluvit, aby věděli, že můj výkon není ovlivněn tím, jestli se mi chce nebo nechce, ale tím, jestli vím nebo nevím jak na to. Jinými slovy lépe dbát na psychohygienu. Celé to pak vedlo k tomu, že jsem si svou hereckou práci neužívala, jen ji plnila.“

To je velmi sebekritická a otevřená výpověď, snad přeci jen příliš sebemrskácká, přihlédneme-li k absolventským rolím A. Randárové. I když například její Pasqua v Poprasku na laguně stále doprovázela očividná herecká intencionalita a tudíž jistá míra nesamozřejmosti bytí v daných

okolnostech, přesto na ní byla místy patrná radost z hraní a tvarové úsilí herečky, které však nemohlo překročit žánrově stylovou rozkolísanost celé inscenace.

V další části své diplomové práce pak adeptka vysvětluje, co a jak jí pomohlo ven z toho bludného kruhu nejistoty. Byla to například pedagogická rada pana Mrkvičky ať se tak zběsile nežene za konkrétním tvarem, že netvoří inscenaci, ale jde především pouze o herecké cvičení.

Při jiné práci, kdy byla diplomantka už „ve fázi takového vyčerpání“, že už „neměla sílu cokoliv vyrábět, ba ani kopírovat už jednou vytvořené“, se jí povedlo pojmenovat si, jaké má v jednotlivých daných situacích cíle. „A pak už jsem jen věřila své herecké intuici,“ píše: „a to mi pomohlo začít znovu“.

Při získávání hereckého sebevědomí diplomantce pomohl záskok. Píše: „Co mě ale velmi povzbudilo, bylo to, jak ve mě věřil celý inscenační tým a fakt, že jsem si v tu chvíli nedovolila o sobě pochybovat. Pokud se totiž herec má během budování postavy a zkoušení otevřít, myslím si, že je nezbytné, aby cítil oporu v inscenačním týmu. Byla to výzva, která mě zocelila. Slovo zocelení by mohlo být to pravé. Kdybych totiž měla zpětně říct, jak mě studium na DAMU proměnilo, tak mě jako první napadne právě to, že jsem odolnější, zocelenější.“ Impuls, který herci, trpícímu nejistotou, může dát záskok, není až tak výjimečný a tento divadelnický úkaz by stál za hlubší zamyšlení.

V kapitole Kritika, hodnocení, zpětná vazba adeptka rozvíjí myšlenku, že herec je neustále vystavován hodnocení, posuzování, přijímá více či méně příjemné názory od režiséra, pedagogů, diváků a pokud na to jedinec není zvyklý, může to pro něj být velmi nepříjemné. Píše: „Mně nějakou dobu trvalo, než jsem pochopila, že snažit se vyhovět všem je cesta do pekel. Budu jen zmatená a nebudu schopná udělat nic pořádně“.

Diplomantka si velmi cení konstruktivní kritiky a nemyslí si, že pouze pochvala je zdravá forma motivace. Cituji: „Jsem toho názoru, že slepá chvála může mít v důsledku podobně nepříznivý dopad jako nepodložená negativní zpětná vazba. Myslím si ale, že teď na konci studia už jsem daleko odolnější než při mých hereckých začátcích. Jsem zocelená. Věřím si,“ končí svou práci diplomantka.

Na závěr bych konstatoval, že tato práce víc než teoretickým rozbohem je spíš úvahou a sebereflexí na dané téma. Může však být přínosem pro další studenty a možná i pedagogy, kteří se zaobírají tak jemným a složitým předmětem jako je hercova duše.

Práci doporučuji k obhajobě. S ohledem na praktickou část diplomového úkolu, tedy absolventské role Ani ve Višňovém sadu a Pasquy v Poprasku na laguně navrhuji hodnotit celkovou známkou

Otázky k obhajobě:

1. Vaše nejtěžší a nejkrásnější chvílka na studiích herectví z pohledu tématu vaší diplomové práce.

2. Pokuste se vysvětlit rozdíl mezi trémou a nedůvěrou v sebe sama.

V Praze 9.6.2020.

Odb. as. MgA Juraj Deák